

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 18CoCsp/47/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8120204607
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 05. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Daniela Babinová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8120204607.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Daniely Babinovej a členov senátu JUDr. Viery Kandrikovej a JUDr. Michala Boroňa v spore žalobkyne: M. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom M. XXX, XXX XX M., právne zastúpená: JUDr. Ladislav Riedl, advokát, so sídlom Slovenská 46, 080 01 Prešov proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., IČO: 47 967 692, so sídlom Vajnorská 100/A, 831 04 Bratislava-Nové Mesto, o priznanie primeraného finančného zadostučinenia, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/71/2020-52 zo dňa 23.09.2021, jednohlasne takto

rozhodol:

I. Mení rozsudok v zamietavej časti tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 950 eur v lehote do troch dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a v prevyšujúcej časti potvrdzuje výrok II. rozsudku.

II. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej istiny.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozhodol takto cit. :

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 50 €, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietla.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni náhradu trov konania v rozsahu 100 %, a to do 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia súdu 1. inštancie o výške týchto trov.“

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie poukázal na rozsudok č.k. 9Csp/712020-29 zo dňa 18.06.2020, v ktorom dospel záveru, že ak bola žaloba o zaplatenie zamietnutá pre nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že BENCONT COLLECTION, a.s. sa nestal postupníkom, uvedené znamená, že terajší žalovaný de iure s pohľadávkou a teda ani zmluvou o úvere uzatvorenej ako veriteľom Poštovou bankou, a.s. nemá nič spoločné. S týmto záverom je spojený aj ďalší záver, že žalovaný žiadne povinnosti dodávateľa alebo práva spotrebiteľa porušiť nemohol. Na uvedenom závere podľa súdu nič nemení ani to, že v konaní sp. zn. 20Csp/43/2016 došlo v rozpore s vysloveným nedostatkom aktívnej vecnej legitímácie terajšieho žalovaného k vysloveniu neprijateľnosti zmluvnej podmienky. Považoval za nesporné, že túto zmluvnú podmienku do zmluvy neinštaloval terajší žalovaný a tento z tejto zmluvy nemá ani žiadne práva, preto nemôže niesť ani žiadnu zodpovednosť. Podaním hoci neúspešnej žaloby žiadne práva spotrebiteľa porušené neboli. Žalovaný (terajšia žalobkyňa) žiadne svoje právo alebo porušenie povinnosti protinávrhom, s ktorým by uspela neuplatnila. Podľa súdu prvej inštancie tak dôvody pre aplikáciu § 3 ods.5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa nenastali a

preto žalobu zamietol. Uvedený rozsudok súdu prvej inštancie bol zrušený rozsudkom Krajského súdu v Prešove č.k. 18CoCsp/35/2020 - 41 zo dňa 22.06.2021. Uviedol, že Krajský súd v Prešove sa nevyrovnal s vlastnou rozhodovacou činnosťou, keď napr. vo veci sp. zn. 17CoCsp/45/2020 potvrdil rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 9Csp/88/2020 - 43 zo dňa 03.09.2020, kde okresný súd zamietol žalobu o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia v prípade, keď na základe žaloby o plnenie, nebola žalovaná suma priznaná z dôvodu vznesenej námietky premlčania žalovanou spotrebiteľkou. Krajský súd uviedol, že zamietnutie žaloby neznamenal žiadne porušenie spotrebiteľských práv. Podľa súdu prvej inštancie ide o situáciu obdobnú v prejednávanej veci, pričom bol to práve Okresný súd Prešov, ktorý pripustil zmenu na strane žalobcu na základe neplatnej postupnej zmluvy. Súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods.2 CSP uviedol, že nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie sa javí ako dôvodný.

3. Vo vzťahu k výške primeraného finančného zadosťučinenia súd prvej inštancie uviedol, že zamietnutím žaloby voči terajšej žalobkyni vo veci sp. zn. 20Csp/43/2016 jej žiadna ujma nevznikla. Ani vyhlásenou neprijateľnou podmienkou v znení k žiadnej ujme u žalobkyne nedošlo. Okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo neboli zo strany žalobkyne (zastúpenej právny zástupcom) tvrdené ako výnimočné a ovplyvňujúce výšku finančného zadosťučinenia a táto neprezentovala ani svoju finančnú situáciu ako ťaživú. Rovnako žalobkyňa nepreukázala, že v úverovom vzťahu vrátila, čo len poskytnutú istinu. Vzhľadom na vyššie uvedené považoval súd prvej inštancie za primerané finančné zadosťučinenie sumu 50 eur.

4. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 255 ods. 1 v spojení s 261 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), keď v konaní úspešnej žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovanému.

5. Proti tomuto rozsudku v rozsahu II. výroku o zamietnutí žaloby nad sumu 50 eur podala žalobkyňa v zákonnej lehote odvolanie. Namietala, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Zdôraznila, že aspekt vznikutej ujmy nie je v tomto type nárokov právne významný, pretože nie je zahrnutý v hypotéze právnej normy. Citovala z rozsudku Okresného súdu Trebišov sp. zn. 17Csp/66/2020 zo 17.08.2021, podľa ktorého skutočnosť, či ujma spotrebiteľovi skutočne aj reálne vznikla, je právne irelevantná, keďže postačuje len samotná možnosť vzniku takejto ujmy. Tvrdenie súdu, že nepreukázala v úverovom vzťahu vrátenie, čo len poskytnutej istiny považovala za arbitrárne. Otázka vrátenia poskytnutej istiny nie je pojmovým znakom nároku v zmysle zákona č. 250/2007 Z. z., nebola predmetom dokazovania, nebolo predmetom dotazovania súdu, a nebola ani súčasťou odôvodnenia pôvodného rozsudku vo veci sp. zn. 20Csp/43/2016. Podotkla, že z akého dôvodu súd prvej inštancie zaujíma, či zaplatila istinu subjektu, ktorý nebol aktívne legitimovaný byť jej novým veriteľom. Podľa jej názoru priznaná suma 50 eur nevykazuje žiadne odrádzajúce účinky voči nekalému konaniu pôvodného žalobcu, ktorý sa prezentoval ako nový veriteľ. Pritom táto funkcia primeraného finančného zadosťučinenia je podľa jej názoru tou najdôležitejšou, popri sankčnej a satisfakčnej. Navrhla rozsudok v napadnutej časti zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť.

6. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 CSP), preskúmal rozhodnutie v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke odvolacieho súdu a dospel k záveru o potrebe zmeniť rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti.

7. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v plnosti aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

8. Žalobkyňa v odvolaní namietala sudom priznanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia 50 eur, ktorá podľa jej názoru nevykazuje žiadne odrádzajúce účinky voči nekalému konaniu pôvodného žalobcu.

9. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „Zákon o ochrane spotrebiteľa“) proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

10. Predmetom konania je nárok žalobkyne na vydanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 3.000 eur titulom úspešného uplatnenia spotrebiteľských práv v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 20Csp/43/2016 opierajúci sa o ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenia Zákona o ochrane spotrebiteľa upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany.

11. V prejednávanej veci prv rozhodol súd prvej inštancie rozsudkom č.k. 9Csp/71/2020-29 zo dňa 18.06.2020, a to tak, že žalobu zamietol z dôvodu, že podaním hoci neúspešnej žaloby v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov, sp. zn. 20Csp/43/2016 žiadne práva žalobkyne ako spotrebiteľa porušené neboli. Žalovaná (terajšia žalobkyňa) žiadne svoje právo alebo porušenie povinnosti protinávrhom, s ktorým by uspela neuplatnila. Na základe podaného odvolania žalobkyne voči tomuto rozsudku, tunajší odvolací súd uznesením č.k. 18CoCsp/35/2020-41 zo dňa 22.06.2021 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Zrušenie odôvodnil tým, že žalobca (teraz žalovaný) si v konaní sp. zn. 20Csp/43/2016 uplatňoval práva z neplatnej zmluvy o postúpení pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy titulom zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 13.06.2017 uzavretej medzi pôvodným žalobcom ako postupcom Poštovou bankou a.s. a novým žalobcom ako postupníkom BENCONT COLLECTION, a.s. v dôsledku čoho nebol aktívne vecne legitimovaný v tomto spore. Uviedol, že bez akýchkoľvek pochybností v tomto pôvodnom konaní vystupovala terajšia žalobkyňa ako spotrebiteľka, ktorá namietala neplatnosť predčasného zosplatnenia, čo Okresný súd Prešov vyhodnotil ako nesplnenie zákonnej podmienky pre postúpenie bankovej pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Ak žalobca (terajší žalovaný) v pôvodnom konaní vyžadoval plnenie od žalobkyne v rozsahu, ktorý by bol založený platnou zmluvou o postúpení pohľadávky, pričom k platnému postúpeniu pohľadávky nedošlo pre nesplnenie zákonných podmienok, zo strany žalovaného ako obchodníka s pohľadávkami je toto konanie konaním v rozpore s odbornou starostlivosťou (§ 2 písm. u/ zákona č. 250/2007 Z.z.), keďže pravidlá postúpenia pohľadávky poznať musí a rovnako to možno považovať za nekalú obchodnú prax (§ 8 ods. 1 písm. d/ zákona č. 250/2007 Z.z.). Konštatoval, že to bol žalobca (terajší žalovaný), ktorý po postúpení pohľadávky pokračoval v konaní vo veci 20Csp/43/2016 Okresného súdu Prešov, v ktorom žalobkyňa hrozila ujma v podobe zaplatenia sumy 6.619,29 eura s príslušenstvom, pričom v dôsledku obrany žalobkyne došlo k zamietnutiu žaloby v celom rozsahu a k určeniu neprijateľnej zmluvnej podmienky. Uvedené skutočnosti nasvedčovali záveru, že v konaní vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20Csp/43/2016 žalobkyňa úspešne uplatnila svoje práva ako spotrebiteľka, keďže žaloba v tomto konaní bola zamietnutá z vyššie uvedených dôvodov. Nárok žalobkyne na zaplatenie finančného zadosťučinenia v zmysle ust. § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa sa javil ako dôvodný. Po vrátení veci súdu prvej inštancie ten opätovne rozhodol rozsudkom č.k. 9Csp/71/2020-52 zo dňa 23.09.201 a to tak, že žalovaného zaviazal na vydanie primeraného finančného zadosťučinania vo výške 50 eur voči žalobkyne a zvyšku žalobu zamietol. Viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 391 ods. 2 CSP považoval súd prvej inštancie nárok žalobkyne na primerané finančné zadosťučinenie za dôvodný.

12. Vzhľadom na doterajšie súdne konanie a odvolacie námietky žalobkyne zostala sporná výška primeraného finančného zadosťučinenia. Základ nároku nebol už sporný.

13. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadosťučinení treba vychádzať z toho, že toto má plniť jednak funkciu satisfakčnú, jednak funkciu sankčnú tak, aby dostatočne odradzovalo od získavania plnení, na ktoré dodávateľovi nárok nevznikol, či už v dôsledku neplatnosti právnych úkonov, neprijateľnosti zmluvných podmienok, alebo nedodržania zákonných náležitostí zmlúv o spotrebiteľskom úvere a jednak to treba chápať ako odmenu za to, že spotrebiteľ sa pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojim úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, sa už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite. Základom pre určenie sumy peňažného zadosťučinenia je primeranosť a súd túto sumu určí na základe vlastnej úvahy. Je teda posudzovaná podľa subjektívnej povahy a zohľadňuje všetky skutočnosti, čo viedli spotrebiteľa k podaniu žaloby o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

14. Vzhľadom na porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne zo strany žalovaného, sa priznanie finančného zadosťučinenia javí ako dôvodné. Nie však v plnej výške ako si žalobkyňa uplatnila. Pri určení výšky priznaného zadosťučinenia odvolací súd je toho názoru, že primeraná povaha a v rozsahu porušenia práv žalobkyne (uplatňovanie pohľadávky na súde zo strany žalovaného vo výške 6.619 eur bez splnenia príslušných zákonných podmienok, neprijateľná zmluvná podmienka) je suma 1.000 eur, a vo vzťahu k žalobkyni ako spotrebiteľovi nepredstavuje neopodstatnené a neprimerané obohačovanie sa (súd 1. inštancie priznal žalobkyni 50 eur, teda odvolací súd takúto priznanú sumu zohľadnil). Žalobkyňa sa úspešne bránila proti žalovanému v konaní sp. zn. 20Csp/43/2016 vedenom na Okresnom súde Prešov. Žalovaný vyvolaním súdneho konania nie nevýznamnou mierou participoval na zásahu do práv žalobkyne, ktoré pre neho skončilo neúspechom v dôsledku nerešpektovania kritérií postúpenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy (§ 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov). Suma vo výške 950 eur poskytuje žalobkyni ako spotrebiteľke satisfakciu a mala by odradiť žalovaného od ďalšieho prípadného porušovania práv spotrebiteľov a uplatňovania si postúpených pohľadávok zo spotrebiteľských zmlúv na súde v rozpore so zákonom.

15. Odvolací súd preto postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 388 CSP rozsudok v zamietavej časti zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni 950 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti tohto rozhodnutia a v prevyšujúcej časti rozsudok vo výroku II. ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 CSP.

16. O trovách celého konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 CSP v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 CSP tak, že v celom konaní plne úspešnej žalobkyni voči žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy s tým, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).